

9. október 2003

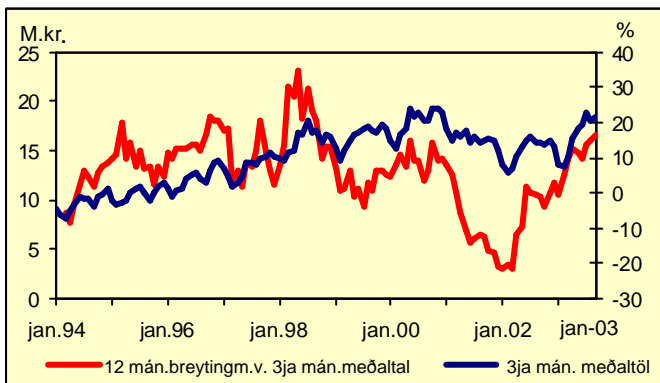
Áætlun um innflutning í september

Bráðabirgðatölur um innheimtu virðisaukaskatts benda til þess að almennur vöruinnflutningur í september hafi verið með mesta móti og stefni í að verða annar mesti innflutningsmánuðurinn það sem af er árinu, eða næst á eftir júlímánuði. Samkvæmt þessum tölum er áætlað að innflutningur í september, án skipa og flugvéla, hafi verið um 18½ milljarður króna. Þetta er svipaður innflutningur og í september 2000, reiknað á föstu verðlagi, en það ár var mesta innflutningsár síðustu ára eins og sést á meðfylgjandi mynd.

Innflutningur fyrstu átta mánuði ársins jókst að magni til um tæp 7% frá fyrra ári samkvæmt upplýsingum frá Hagstofunni. Þessi aukning stafar annars vegar af auknum innflutningi fjárfestingavara til atvinnurekstrar, einkum vegna stóriðjuframkvæmdanna á Austurlandi, og hins vegar vegna aukins innflutnings á neysluvörum, einkum ökutækjum og varanlegum neysluvörum, meðal annars heimilistækjum.

Fljótt á lítið gætu þessar tölur bent til þess að nýbirt spá fjármálaráðuneytisins um að vöruskiptajöfnuður verði í jafnvægi í árslok sé of bjartsýn. Hér þarf hins vegar að hafa í huga að innflutningur vegna stóriðjuframkvæmdanna er að mestu yfirstaðinn á þessu ári. Ennfremur hefur gengi íslensku krónunnar veikt frá því sem var á fyrri helmingi ársins sem ætti að draga úr innflutningi og övra útflutning. Hvort tveggja ætti að stuðla að auknu jafnvægi í vöruviðskiptum á síðari hluta ársins 2003.

Innflutningur án skipa og flugvéla - staðvört

Fiskafli til septemberloka

Heildarafli í ágúst mánuði var 135,5 þúsund tonn en var í ágúst í fyrra 92,5 þúsund tonn skv. upplýsingum frá Fiskistofu. Þessi munur stafar einkum af meiri kolmunnaafli en einnig veiddist nokkru meira af þorski, ýsu og úfsa. Sjávarafurðir voru fluttar út fyrir um 76 milljarða króna fyrstu átta mánuði ársins. Útflutningsframleiðslan dróst saman um rúm 2% að magni frá sama tímabili í fyrra skv. upplýsingum frá Hagstofunni, verðmæti dróst þó meira saman eða um tæp 14% þar sem meðalgengi krónunnar miðað við gengisskráningargöng hefur styrkt um 8,5% milli þessara tímabila. Verðvísitala sjávarafurða í SDR hefur aftur á móti aðeins hækkað eða um ½%.

Samkvæmt aflastöðulista Fiskistofu um mánaðamótin september/október virðist afli almennt nokkru minni í september nú en í fyrra enda var tíðarfar frekar erfitt. Taka verður tölum á aflastöðulista með nokkrum fyrirvara því þótt þær séu uppfærðar daglega getur dregist að færa inn tölur eða þær verið leiðréttar síðar og einnig getur vantað uppgjör frá frystitögurum. Samkvæmt þessum tölum virðist samanlagður afli þorsks, ýsu, úfsa og karfa í september vera um 5 þúsund tonnum minni en í september í fyrra. Kolmunnaafliinn var aftur á móti kominn í 365 þúsund tonn um síðustu mánaðarmót en hann var

allt síðasta ár 286 þúsund tonn. Búið er að veiða svo til allar aflaheimildir í norsk-íslensku síldinni og veiðar á úthafskarfa glæddust ólítið aftur í september og er þeim nú lokið. Ekki náðist að veiða allan kvótann, sennilega hafa veiðst milli 47-49 þúsund tonn en endanlegar tölur hafa ekki verið birtar. Þetta er nokkru minni úthafskarfaafli en gert var ráð fyrir í aflaspá fjármálaráðuneytisins fyrir árið 2003. Ekki er búið að veiða nema um fjórðung af leyfilegum rækjuafli á Flæmingjagrunni en afli fyrstu átta mánuði ársins er um 17% minni nú en í fyrra, aflaheimildir eru aftur á móti 50% meiri.

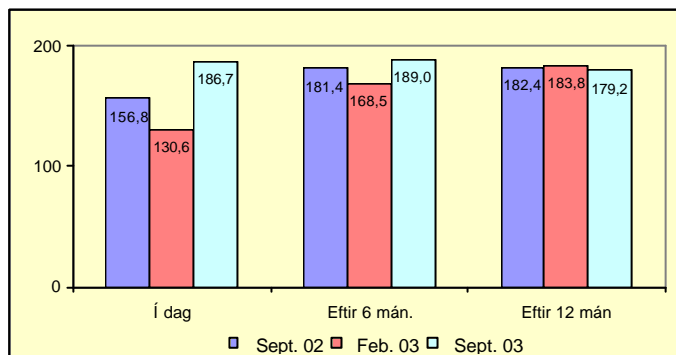
Í síðustu spá fjármálaráðuneytisins, sem birtist í októberskýrslu Þjóðarbúskaparins, er gert ráð fyrir að útflutningsframleiðsla sjávarafurða árið 2003 dragist saman um 2% frá fyrra ári. Framangreindar tölur, annars vegar um afli og útflutningsframleiðslu í ágúst og hins vegar vísbendingar um afli í september, sem ekki voru tiltækar þegar aflabróð og framleiðsla ársins var áætluð gefa ekki tilefni til breytinga á þeirri spá.

Ný Gallup-könnun um væntingar stjórnenda fyrirtækja

Fjármálaráðuneytið og Seðlabankinn hófu samstarf við IMG Gallup á síðasta ári um gerð reglulegra athugana á stöðu og framtíðarhorfum 400 stærstu fyrirtækja landsins og mat stjórnenda þeirra á almennum efnahagshorfum. Nú liggja fyrir niðurstöður úr þriðju könnuninni en hún var framkvæmd í septembarmánuði.

Almennt telja forráðamenn fyrirtækjanna að aðstæður í efnahagslífinu í dag séu góðar eða um 60% af þeim er tóku afstöðu en aðeins 4% aðspurðra töldu að aðstæður væru slæmar. Er þetta mikil umskipti frá síðustu könnun er framkvæmd var í febrúarmánuði en þá töldu um 38% aðspurðra efnahagsaðstæður vera góðar og 20% þær vera slæmar. Þessi þróun er mjög í takt við breyttar horfur um framvindu efnahagsmála, meðal annars vegna álvers- og virkjunarframkvæmda á Austurlandi.

Vísitala efnahagslífsins

Þegar lítið er sex mánuði fram í tímann gæti einnig aukinnar bjartsýni frá fyrri könnunum en aðeins 2,7% telja að aðstæður verði verri eftir 6 mánuði en um 10% héldu því fram í febrúarkönnuninni. Hins vegar eru forráðamenn fyrirtækjanna ekki eins bjartsýnir á aðstæður í efnahagslífinu þegar lítið er eitt ár fram í tímann þar sem tæplega 60% aðspurðra telja að aðstæður í efnahagslífinu verði betri eftir tólf mánuði samanborið við 75% í síðustu könnun. Þó telja mun fleiri nú en áður að aðstæður verði óbreyttar eftir tólf mánuði eða um 34% en í febrúar var þetta hlutfall um 18%. Þessi breyttu viðhorf má ef til vill rekja til þess að þegar febrúarkönnunin var framkvæmd virtust meiri líkur á framkvæmd við stækkun Norðuráls. Nú virðist að þær framkvæmdir muni frestast um óákveðin tíma. Svipaður fjöldi og áður taldi að aðstæður eftir tólf mánuði myndu versna eða 7% og voru það helst sjávarútvegsfyrirtækin er töldu að efnahagsaðstæður yrðu nokkuð verri að ári liðnu.

Tekjur ríkissjóðs jan-ágúst		
	2001-2002	2002-2003
12 mánaða breytingar, %		
Skatttekjur alls	4,4	5,8
Tekjuskattar	4,5	1,2
Tryggingagjöld	9,2	10,0
Eignarskattar	-2,8	-15,5
Veltuskattar	4,1	9,8
Tekjur alls	6,8	11,8

Gjöld ríkissjóðs jan-ágúst		
	2001-2002	2002-2003
12 mánaða breytingar, %		
Almenn mál	20,1	0,0
Félagsmál	12,6	11,2
Atvinnumál	2,6	9,7
Vaxtagjöld	5,2	-23,2
Önnur útgjöld	3,6	14,9
Gjöld alls	10,6	6,7

Greiddsluafkoma ríkissjóðs jan-ágúst		
M.kr.	2002	2003
Handbært fé frá rekstri	-16.314	-18.309
Hr. lánsfjárfögnuður	-9.220	-1.327
Afborgun lána	-22.122	-18.437
Br. lánsfjárfögnuður	-37.343	-24.764
Lántökur	32.171	21.828
Greiddsluafkoma	-5.172	-2.936

Ýmsar hagtölur		
	2002	2003
12 mánaða breytingar, %		
Verðbólga - september	3,1	2,2
Kjarnaverðb. I - september	3,0	2,6
Launavísitala - ágúst	6,0	5,7
Heildarvelta janúar-júní	7,0	-0,2
Smá.velta janúar-júní	6,6	2,3
Atvinnuleysi - ágúst 2003	2,2	2,9